

GYERMEKLAKODALOM

IGAZ MÁRIA

A játék a gyermekek legfontosabb tevékenysége. Fejlődésük során az ún. szerepjátékok a legfontosabbak: utánozni igyekeznek mindent, ami körülöttük létezik, de főleg a felnőttek tevékenységét. A tapasztaltakat koruknak megfelelően alakítják át, fantáziájuk teljesen szabad.

A népi játékok mintája, formája a hagyományokban, főleg a paraszti életformában gyökerezik. Közülük *kötetlenek* az alkalmasszerűen szervezett játékok, *játszások*, amelyeket maguk alakítanak, utánoznak a gyerekek egy-egy jelentősebb élményük után. Bizonyos hagyományos vázuk többnyire van a mintájuktól függően. *Kötöttek* viszont azok, amelyeknek szövegét, dallamát, vagy szabályait nagyjából állandó formában tanulják meg egymástól a nemzedékek.

Kötetlen játék lett a lakodalomból, amely a közösségek egyik legérdekesebb eseménye. A gyerekek ugyan aktívan nem vettek részt a házasodás bonyolult színjátékában, de megragadta őket a forogtag, a változó szereplők, a változó szövegek, zene, sírás, kacagás, titkos szertartások, illetlenkedések, ijedelmek, csúfolódások. Vonulnak a násznéppel, kicsit segítenek is, de csak egymással táncolnak, külön esznek és időnként hazaküldik őket. Pedig figyelniök kell ösztönösen, hiszen bele kell tanulniok mindebbe, él bennük a vágy: „Én is bele jutok még abba a korba...”! Eljátsszák aztán maguk közt, a maguk multságára.

Meg kell itt említenünk, hogy a lakodalom elemei megjelennek a kötött játékokban is. *Kiss Áron*,¹ a játékok első gyűjtője írta 1891-ben az énekes játékokról, hogy „Teljes megértésükhöz a régi lakodalmi szokások ismerete adja meg a kulcsot”. *Lajos Árpád*² az 1930-as években írja: „A felnőttek közt ott volt mindenütt a gyermek... utánozta azoknak nemcsak mozdulatait, de szertartásait is”. Következtethetünk ebből a régebbi szabad lakodalmas játéokra is. Sajnos, ugyanis régi adatunk eddig nem került elő erről, nem igen figyeltek fel a néprajz gyűjtői a gyerekek hancúrozására. Nehéz is leírni a bizonytalan jeleneteket, amelyek ugyanúgy megismételhetetlenek.

Három teljes játékleírásunk van századunk közepéről: egyik néprajzkutatótól való, másik kettő falusi asszony visszaemlékezéséből. Bemutatunk még néhány elszórt adatot is. A rövid összehasonlítás érdekes képet adhat a gyermekek és a hagyományos szokás kapcsolatáról.

1 *Kiss Áron*: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. 1891. Új kiadás 1984. 517.
2 *Lajos Árpád*: A magyar nép játéka, Franklin. kb. 1930. 12.

MÁLYINKA

Mályinka³ apró falu a Bükk hegység közepén, erdős hegyoldalak közé rejtett, Borsod megyének Heves megye felé eső határán. Népe a palócok legkeletibb ága, hagyományait őrzi, de népviseletét elhagyta. A földjük művelése mellett „kétlakiak” hosszú évek óta, azaz bányákban és gyárban dolgoznak a környéken.

1952-ben mentünk erre a környékre Borvendég Erzsébet énektanárral. Sajnos, nagyon kevés időnk volt a munkára, magnónk nem volt, fényképeink nem sikerültek. Véletlenül találtuk a falusi gyerekeket éppen játéklakodalomra készülöben, így eredetiben láthattuk ezt a játszást.

Ilyen esetben szép, de nehéz a gyűjtés, mivel nem lehet megakasztani az eseményeket. Azt jegyeztük le, amit láttunk s amivel kiegészíteni segítettek a gyerekek, szövegüket idézőjelben írjuk. A dalok változatai lejegyzésekben megtalálhatók. A táncokat viszont akkor még nem tudtuk másképpen lejegyezni, mint emlékeztető szavakkal.

A mályinkai gyerekek nyáron, vasárnap, ha kedvük támadt, összegyűltek lagzit játszani egy délutánra. Nem volt ilyenkor semmi munkájuk, mint hogy erre készüljenek, felidézzék, amit az igazi lakodalomban láttak.

Tízzen, tizenketten voltak, 10 év körüli lányok többnyire. Fiúk is játszottak volna, de inkább csak a kisebbeket engedték maguk közé, „mert a nagyok mindig rendetlenkednek. A fiúkat nem híjjuk, mert elszakadják a fátylat.”

A falu mellett part vezet az erdőszélre, ott a kis tisztáson elfértek, körül a bokrokban pedig megbújhattak a gyerekek.

Otthon tudtak a készülődésről, segítették is őket a játékban. Anyjuk adott nekik süteményt, többnyire apró pogácsát, mézes süteményt, meg kalácsot. Egy nagyobb kerek tortát is kaptak, kést is hozzá. Kis kendőbe kötötték amit hoztak, úgy, mint ünnepekkor az ajándékot. De még sok egyéb holmit is össze kell szedni otthonról! Ki csipkefüggönnyel vitt fátyolnak, ki piros kendőt a menyecskének, mások kalapokat a fiúknak, a papnak bő szoknyát, szalagokat is, meg kellett még esetleg rongyos ruhadarab a „pacurkáknak”, a maskaráknak. Együtt vitték ki ezeket az erdőre. De ott még virágot szedtek és koszorút fontak a menyasszonynak, meg a nyoszolyólányoknak.

Most már a szerepeket is kiosztották egymás között. A legszebbnek tartott kislány lett a menyasszony, a legügyesebb legényke a vőlegény, másik kislány a pap, lett keresztapa, meg keresztanya is, a fiatalok 2 örömanya, szakácsné, vőfély meg nyoszolyólányok. Talán lesznek ennyien!

Aztán várakozott a társaság körben leguggolva – errefelé így pihennek – mert most fontos esemény történt. A menyasszonyt öltöztették a szomszéd háznál, a keresztanya öltöztette. Csak a vőlegény lehetett ott, másnak nem volt szabad meglesni. A bokrok mögé bújtak hárman, ott bő szoknyával, függöny-fátyollal, virágkoszorúval díszítették fel a menyasszonyt.

Most már táncra perdült a násznép. Egyik kislány a másikat, vagy kislány két kézzel felhúzta a földről, mondván: „Szabad-e?” Ugrósat táncoltak párban: két-két lépés jobbra-balra, a másodiknál kissé felugorva. Daloltak közben szép szerelmes, meg pász-tornótákat, még a Szabó Vilmárról, a megesett lányról szóló balladát is, mindet közepes csárdásritmusra. Néhány nóta kezdő sora: *Felment a kondás a fára...; Hallod-e te kiskondás...; Ablakomba piros szegfű...; Kovács pengeti a vasat...; Kutágas gémeztül...* Úgyesen táncoltak, szépen énekeltek!

3 *Igaz Mária–Borvendég Erzsébet: Mályinkai gyűjtés. 1952. (kézirat)*

Megjelent szép öltözetében a menyasszony, vele a vőlegény, s elindult a násznép sorban a „templomba”. Lassan, nagyon komoly képpel, énekelve vonultak körbe: *A menyasszony akkor sír, mikor koszorú van a fején...*

A református pap maga képviselte a templomot is, egy fa előtt állva. A pár kézenfogva állt előtte, „mögöttük a keresztapa szokott állni”. Az esketés szövegét megtanulták szóról szóra, elmondták nagy komolyan. Aztán a vőfélyhez fordultak, aki elkezdte a versét: „Ti pedig hű párok...” de ő hamar elakadt: „Hogy van az utója?”

Elindult a násznép újból, elől az új pár. „A tiszteletes úr házához mennek bemutatkozni, onnan vissza a fiús házhoz.” A házak persze egy-egy bokorból álltak.

Ott táncoltak újból. De vitakoztak kicsit a gyerekek, hogy most a menyasszonytánc következik-e. De mégis táncolt most mindenki sorban a menyasszonnyal. A vőfély kiáltotta a tréfákat is:

*Kovács Rózsikáé a menyasszony!
A felvégbe megyen a menyasszony!
Az alvégbe megyen, a sárosba!*

Tapsoltak, kiabáltak is közben, meg nótáztak:

*Csárdás vótam, az is fogok lenni...
Messze mentem házasodni,
Bár ne mentem vóna...;
Rózszi, Rózszi mi bajod,
Mért nem akarsz szólni?... (Gyors csárdásként)*

Egyszer csak a vőlegény kapta el a menyasszonyt: „Szabad lesz!” és vitte ki oldalra gyorsan. A bokrok közé vitte ismét, ahol a keresztanya bekötötte a fejét a piros menyecskekendővel, hátrafelé bogozva a hajára.

A fiúk távolabbról már kiabáltak: „A tüzet rakjátok, mire bemenünk!”

„Hozzák a menyecskét!” Ahogy bevezették a bekötött fejű kislányt, „karikába táncoltak” vele együtt. Lassan lépegettek oldalra, jobbra, aztán gyorsulva futás körbe. „Csak a lányok forognak, addig a vőlegény mulat. Két karikába forognak, mer nem akarnak együtt lenni a legényekkel, mer ezek a fiúk letapossák a cipőjüket.” A nótájukra táncoltak:

*Édesanyám, kedves anyám,
Csak az a kérésem...;
Mályinkai főuccán,
Besároztam a csizmám...*

Amikor elfáradtak, úgy tettek, mintha eljött volna a hajnal, a „hajnaltűz ugrásának ideje”. Az ágak, levelek össze voltak már rakva halomba, máglya formába, de persze nem gyújtották meg. „Az igaziban gyön ki táncolni a násznép az uccára, mindakét ház kapujánál tüzet gyújtanak, körültáncolják, átugrálják”, mármint a vőlegény és a menyasszony házánál. A lányok karikába körültáncolták, forogták a tüzet, a fiúk innen kapdosták el egyenként őket és páros csárdást táncoltak velük. Persze lány lánnyal is táncol.

*Hajnal van már, hajnal van már,
Majd meg is virrad már,
Fordulj hozzám kisangyalom,
Majd magad maradsz már!*

„Mikor leég a tűz, akkor szoktak a tűzbe táncolni”. Ezen ismét vita alakult ki: a menyasszony, vagy a nyoszolyólányok ugranak, milyen sorrendben, párban, vagy egyedül, keresztül a tűz felett, vagy mellette. Végül párosan odalírányban ugráltak át a „tüzön”, vagy mellette is, de talán csak ketten, meg a menyasszony. A bizonytalanságnak nyilván az az oka, hogy a gyerekek ritkán láttak ilyet, mert már éjszakára hazaküldték őket, vagy lefektették valahol.

Itt a játékban csak most következett az evés ideje. Szétbontották a kis batyujukat a gyerekek, eszegethettek. Igazi lakodalomban ilyenkor az történik, hogy „asszonyok szekéren hoznak kalácsot, tortát, mézes süteményt ládában a fiús házhoz. De ahogy ki akarják rakni, evéshez fogni, betörnek közéjük a „pacurkák”, a maskarások, „El akarják vinni a tortát, nem szabad beengedni őket”! A három rongyos *pacurka* szaladt előre, de a násznép verekedett kicsit velük, végül sikítva elszaladtak.

De most már nem hajnal, hanem alkony volt, ideje volt szedelőzködni, hiszen két nap mulatságait úgy sem lehet egy délutánba összesűríteni.

De a nótázást abba sem tudták hagyni a mályinkai kislányok:

*Mit legénykedsz, ha nem fogod a kaszát,
Ez a kislány úgy se megyen tehozzád.
Azér a te árva szíved ne fájjon,
Nem jól kaszálsz, nem ölelsz meg a nyáron.*

*Felment a kondás a fára,
Makkot rázott az aljára,
Bri, kucukám hízzál nagyra,
Majd leváglak karácsonyra.*

*Megyen a nyáj, megyen a nyáj,
Környes körül a hegy alján.
Merre menjek elejébe,
Sűrű erdő közepébe!*

*Asztalomon tinta, penna, papíros,
A babámnak rózsás levelet írok,
Írok neki olyan rózsás levelet,
Ha a szíve kőből van is, megreped.*

TISZASZALKA

Tiszaszalka⁴ Szabolcs-Szatmár-Bereg megye régi beregi sarkában fekszik a Tisza partján. Itt született 1934-ben Balácsi Gizella, Junekné s itt élt 18 éves koráig. Szívesen mesél falusi gyermekkoráról, a hatgyerekes parasztcsaládról. Lakodalmas játékokban sokszor vett 1941–43 között részt. Visszaemlékezéseiből szemelgetünk.

Nyáron a kislányok a réten libát őriztek, még ötvenet is. De a munka mellett csak rá kellett érni a játékra. Összejöttek úzen is 7–10 éves kislányok – fiúkat nem engedtek maguk közé, csak a 4 éves kis öccsüket. Őrá már rá lehetett bízni a libákat, míg ők játszottak. Rokon, szomszéd gyerekek voltak mind.

4 *Igaz Mária–Balácsi Gizella: Tiszaszalkai gyűjtés 1995. (magnófelvétel)*

A libalegelő szélén volt a bokros terület, meg a nagy akácfa, ami köré jól el is lehetett bújni, amikor kitervezték, hogy eljátsszák a nemrég látott lakodalmat. Anyjuk nem szerette, ha nagy játszásról hallott, mert a libák ilyenkor könnyen őrizetlenül maradtak. Ezért titokban készülődtek otthon is.

„Addig-addig somfordáltunk, míg ki tudtuk szedni a sifonból, kicsentük” az ünneplő függönyt, a fejkendőket, régi kalapot, amiket pokrócba csavarva, eldugva vittek ki. Ponyvát (madzagos vászon abroszt), vizet, meg korsót kaptak kérésre, de ennalól nem járt egy délutánra.

Megbeszélték aztán kint, hogy ki lesz a menyasszony: a legkisebb lány, ki a vőlegény: a legidősebb lány, a pap meg a legmagasabb lány. Aztán elkezdtek az öltözetet készíteni. A menyasszonyi koszorút nagyon szép virágokból fonták, minden kislány tudott ilyen csinálni. A függönyt rákötötték fátyolnak a koszorúra. A vőlegénynek „ragadós” bojtortján virágból gombokat raktak a ruhájára, hogy férfias legyen, szép lila volt azoknak a közepe. „Jól kicikisd magad” mondták, hogy cifrák legyenek. A pap fejére kifordított süveget tettek, vállára kötötték a ponyvát palásznak.

Most már a násznép elindult a fiatalokkal a templomba, a nagy fa felé, dalolva, hogy „Este vitték a menyasszony ágyát...” A református pap maga elé állította a párt, akik egymás kezét fogták. Mondták, ahogy hallották és ahogy tudták. „Szereted-e a melletted álló Gizit?” „Holtomiglan, holtáiglan hűséges leszek!” „De hát nem volt betanítva, közbe félig elneveltük, bohóckodtunk, aztán kezdtük előlről, mint afféle gyermekek.”

Vonultak ismét, a nyoszolyólányok meg vitték a „sátrat”; felemelve a gallyakra kötött lepedőt. Zenéltek is a fésűre húzott Franck-kávés selyempapírral, meg a cirokseprőből kihúzgált szálakból vagdalt hegedűvel. Dalolva értek a „lányosháznak” kinevezett bokorhoz, ahol páros csárdást táncoltak, arra, hogy „Ez a kislány akkor sír...”

Aztán terítettek a pokróc-vászonnal a földre, rá keserűlapuból tányérokat raktak, ezekre „pogácsát”, a „gyűrűfű” (másképp papsajt) apró kerek termését, ami mellé finom napraforgómagot tálaltak. Ezeket rágcsálták, „úgy csináltunk, mintha nagyokat ennénk.”

A menyasszony búcsúztatása következett, az anyjától. „*Bíróné asszonyság, nyissa ki ajtaját...*” énekelték, „*Jaj, elviszik a gyermekemet!*” kiabálták, „Utánoztuk a hangos siratást együtt”.

A „fiús háznál” a bokrok között az „ángyikák” levették a menyasszony fejéről a koszorút, piros kendőt kötöttek helyébe és kivezették, hogy megtáncoltassák. Egyszer csak elrabolta a vőlegény, a bokorban táncoltatta és csak valami váltságdíjért adta ki.

Végül a fiatal párt magára kellett hagyni. Ez volt a mulatság: a sátor alá, vagy a bokorba bújtak, „de valahogy szégyenkeztek is közbe, nem akartak lefeküdni, csak nevetgéltek”. A fiúk, akik eddig az árokból vesszőkkel, csalánnal csapkodták a lányokat, ahogy észrevették a párt, kiabálni kezdtek, hogy „Na nézd mán, ez a jány férhez akar menni! Nem akarsz vele aludni, meg ilyeneket”.

De ilyenkor már a gúnár elindította a libákat hazafelé, ő jelezte a pontos időt, amikor mindenkinek haza kell menni.

GALGAMÁCSA

Galgamácsa⁵ 2000 lakosú falu Pest megyében, a Cserhát déli dombos vidékén, Aszód közelében. Lakói a nógrádi palócság jellegzetességeit és hagyományait őrzik. Itt született Dudás Juli 1919-ben, aki megmaradva parasztasszonynak egész életében gyűjtötte, művészi tehetségével fenntartotta és megismertette az országgal is faluja népművészetét. 1952-ben a Népművészeti Intézet által rendezett első gyermekjáték-fesztiválon előadatta a gyerekekkel a játéklakodalmast úgy, ahogyan ő játszotta – még élő népviseletben. Megjelent ez a kissé feldolgozott játék később az önéletrajzában és hanglemezen is, ezért csak röviden mutatjuk be az eredetét.

A kisleányok feladata ebben a faluban is a libák őrzése volt. Húsvét utáni vásárnapokon játszottak ilyen nagyobb játékot úgy, hogy 10–15 gyerek, többnyire 10 év körüli kislányok összegyűltek a réten, vagy az uccán, de nem nagyon szerették, ha nézték őket. A nagymamák tiltották a kislányoknak a „figurai menyasszony” játszását, mert akkor nem mennek férjhez, de a kisebbek örömmel vállalták. Otthonról kenyeret hoztak különböző, más ételhez hasonló formára vágva. Vittek krumplit is, amiba ágat szúrtak, mint a nagyok az aranyalmába, amit az oltárhoz vittek. A menyasszonynak virágkoszorút fontak, szalagokkal. A katolikus „pap” nyakába bő szoknyát borítottak palástnak.

Énekszóval, Ujjujujuju! kiáltozással vezették a menyasszonyt, énekszóval búcsúztatták az anyjától. A pap előtt letérdelt a leendő pár, aki áldásra terjesztette följük a kezét és eskette őket: – Pistike, szereted-e Erzsikét? – Szeretem hát! – Nem fogod megverni? – Ha jó lesz, akkor nem. – Adsz neki sóra pénzt? – Adok hát. – Erzsike, szereted-e Pistikét? – Szeretem hát! – Főzöl neki jó ebédet? – Főzök hát jó paprikásat. – Teszel a levesibe egy kanál sót? – Teszek hát még hattal is. – Akkor én megáldalak, legyenek boldogok, Ujjujujuju!

Aztán továbbindult a násznép „a lakodalmas házhoz” ahol kenyeret kaptak. A menyasszony táncolni kezdett a vőlegénnyel, de egy fiú elkapta, „Segítség, ellopták az aranybáránnyt, vasra vele, násznagy uram” kiabálták mire adnak valami pénzt a rablónak, aztán eljárták a menyasszonytáncot: „Eladó a menyasszony” kiáltással és be is fejeződött a lagzi.

MÁS HELYEKRŐL

Elszórt adataink közül csupán a Mályinkával szomszédos *Tardonáról* és a Galgamácsához közeli *Domonyról*⁶ emlékezünk meg. Előbbiben fiúk is játszottak és sárból csináltak süteményt, az utóbbiban csak lányok játszottak s a fészert alatt, vagy az udvaron maradtak.

Erdélyből viszont megtudunk néhány érdekes dolgot. *Esztelnek*, ahol Gazda Klára gyűjtött,⁷ kicsi falu Háromszékben a Nemere hegy alatt. Itt a leánykák „lakodalmaznak”: A menyasszony fátyla cérnával átkötött kendő, a vőlegény mellére virág van tűzve. A nyoszolyó a fátylat fogja, a pap összeköti a kezüket. Vőfély, násznép, szakácsnék is szereplők. „Énekszóval, kurjongatással vonulnak a templom felé. Eljátsszák a székéren ülést is: egyik kisfiú a hajtó kocsis, másik a ló, fogják egy bot két végét, gyeplőt is

5 *Vankóné Dudás Juli*: Falum Galgamácsa. Studia Comitatus, Szentendre. 1976. 42–146.; *Vankóné Dudás Juli*: Sej Galgamácsa eszembe se jutna! Hungaroton hanglemez

6 *Igaz Mária*: Tardonai gyűjtés. 1973. magnó, Domonyi gyűjtés 1954. kézirat

7 *Gazda Klára*: Gyermekvilág Esztelneken. Kriterion. 1980. 226. 1–227.

akasztanak rá. Ha kevesen vannak, »vőlegénynek megfelel a karó is«. Lakmározással végződik a lagzi.»

Inaktelkén Vasas Samu könyve⁸ szerint a felnőttek segítették a gyerekeket. 1982-ben a 9 éves kislány elbeszéli, hogy anyjuk főzött nekik laskalevest, csirkét vágott, apjuk szilvapálinkával itatta a fiúkat, akik be is rúgtak. A menyasszony fehérbe öltözött, fehér kendővel, virágból font pártával a fején és igazi menyasszonyi cipőben. A nász-nagynak kalácsból peracet szoktak akasztani a karjára, ezt virágból fonták a gyerekek. A csűrben felültek a szekérre(?) és énekeltek.

A *mezősegi* játékban maga Sütő András⁹ is részt vett annak idején. Ha igazi lakodalom volt, az után a gyerekek megismételték a „borzongató titkokkal teli színjátékot”. Összekapaszkodva, dülöngélve vonultak az utca közepén a fiúk, a primás igazi cigánygyerek volt, aki „kórémuzsikán cincogott”, a nagybögős pedig „kidüllesztett hasát ütögette fakanállal és brümmögött hozzá”. Orvosságos üvegből itták a pálinkát, cipőkenőcsös dobozban „sült a kalács”, amit „ettek”. „Rigmusban kínáltuk egymást és kinek-kinek választott felesége volt.”

ÖSSZEFOGLALÓ

Miután bemutattuk a gyereklakodalom néhány változatát, elárulhatjuk, hogy előre kellett készítenünk egy vázlatot, amely elrendezi belső sokféleségüket. Az első – általános – vázlat a körülményeké, a második a folyamatoké, a jelenetek sorozatáé. Így összehasonlíthatnánk az egyes falvakat, következtethetünk az igazi lakodalomra és arra, hogy a gyerekeket ebből mi ragadja meg.

Most csupán néhány megfigyelést tudunk tenni.

Területünkön (Keleti palócok és Bereg) hajnaltűz csak Mályinkán fordul elő. Igazi lakodalomban megvolt még akkor a közeli Bélapátfalván, de a tűz átugrásának különböző szokása elterjedt a Felvidéken, varázserejű cselekedet. A maskara, a „pacurka” ugyancsak ezen a környéken szokott megjelenni. Rablás, a menyasszony kiváltása mindegyik falunkban megvan. A menyasszony fektetése viszont csak Tiszaszalkán izgatja a kisfiúk fantáziáját. Szövegeket megtanultak, de egyéni tréfákat nyilván mindeütt kitaláltak.

Galgamácsáról ismert az igazi lakodalom is, nagyon sok különböző jelenettel összehasonlítható.

Mélyebb jelentősége bizonyára van ennek a játéknak. A szülők elnéző szigora hol segítette, hol kissé akadályozta: így szabályozta a munka és a szórakozás arányát. Tudták, hogy néha el kell zárkózniuk a gyerekeknek a maguk világába. A kislányok itt a kiscsoport, a család szervezésében jeleskedtek, a fiúk próbálgatják fölényüket csúfolódással. A játék – használati holmik készítése szellemes és a természettel való kapcsolatot őrzi. Itt gyakorolták a lakodalomban összeszedett, fontos tudást. Titkokat, szentségeket, huncutságokat lestek el. Önnevelés volt mindez, tanítás nélküli tanulás.

Mit mondhat a mai gyermekeknek ez a régebbi életformában gyökerező játék? Talán példája lehet a szép, egész életre szóló élménynek. A család, a barátság, a művészet, a szellemesség, ügyesség, életismeret: kicsiben kínálkoznak az élet szépítésére. Ahol divatba jön újra a lakodalom, talán a játszás is felbukkan. A gépi játékok, a szörnyek, a kegyetlenkedés látványának példája helyett.

8 Vasas Samu: A kalotaszegi gyermek. Kráter Kiadó 1993. 69.

9 Sütő András: Gyermekkorom tükröcsempéi 32–33.

KINDERHOCHZEIT

Zu den wichtigsten Aktivitäten der Kinder gehört das Spiel. In den sogenannten *Rollenspielen* bemühen sie sich alles, was sie umgibt, vor allen Dingen aber das Treiben der Erwachsenen nachzuahmen.

Zur *ungebundenen*, gelegentlichen Gruppe der Volksspiele gehören die Hochzeiten nachahmenden Spiele, bei denen die Kinder das von ihnen auf Hochzeiten erlebte Schauspiel, einige deren wichtigen Momente vortragen.

Diese Studie enthält die Beschreibung der sogenannten *Kinderhochzeit* aus drei Siedlungen: den Ortschaften *Mályinka* (Komitat Borsod, Nordostungarn), *Tiszaszalka* (Komitat Szabolcs, Nordostungarn) und *Galgamácsa* (Komitat Pest, Nordungarn).

Darüberhinaus werden vergleichende Daten aus *Tardona*, dem Nachbardorf von Mályinka, aus dem in der Nähe von Galgamácsa liegenden *Domony*, sowie aus Seibenbürgen, aus mehreren Dörfern des ostungarischen Sprachgebietes mitgeteilt.

Mária Igaz